

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
PIOTR MIKLIS

KZD.410.1.03.2025

Pani
Karolina Bućko
Przewodnicząca
Państwowej Komisji
do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu
seksualnemu małoletnich poniżej lat 15
ul. Twarda 18
00-105 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 89 - Państwowa Komisja
do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Karolina Bućko, Przewodnicząca Państwowej Komisji, od 7 grudnia 2023 r.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontroler/Kontrolerzy	Rafał Zyzik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/3/2025 z 7 stycznia 2025 r. Jacek Jaworski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KZD/4/2025 z 7 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: Urząd lub Urząd Komisji.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2024 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 89 – Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej 15³.

Ocenie podlegały w szczególności:

- analiza porównawcza zrealizowanych dochodów budżetowych z planem i wykonaniem roku ubiegłego,
- kontrola prawidłowości wprowadzonych zmian w planie finansowym dysponenta w wyniku zwiększeń dokonanych środkami z rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków bieżących i inwestycyjnych dysponenta III stopnia,
- szczegółowa analiza wydatków ponoszonych na działania promocyjne i reklamowe oraz usługi doradcze i eksperckie,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych/ analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- przegląd analityczny ksiąg rachunkowych prowadzonych dla części 89,
- szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza porównawcza wykonania dochodów,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza prawidłowości sporządzenia sprawozdań,
- szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- przegląd analityczny ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

³ Dalej: Państwowa Komisja.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 89 Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Uzasadnienie oceny ogólnej Urząd realizował wydatki zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wyjątkiem wydatku dokonanego w oparciu o uchwały wydane przez Państwową Komisję z przekroczeniem jej ustawowych kompetencji. Ze względu na wymiar finansowy (20 850,00 zł) nieprawidłowość ta nie miała jednak wpływu na ocenę wykonania budżetu w części 89, formułowaną przez NIK.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Objęte badaniem sprawozdania sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Objęte badaniem dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami ujęto na prawidłowych kontach w księgach rachunkowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z planem finansowym Urzędu nie przewidywano uzyskania dochodów budżetowych w 2024 r., nie wystąpiły również należności pozostałe do zapłaty na koniec roku. Nie zaplanowano dochodów budżetu państwa w części 89, dział 750 – administracja publiczna, rozdział 75095 – Pozostała działalność.

W sprawozdaniu rocznym Rb 27 wykazano wykonanie dochodów w kwocie 45,9 tys. zł, które wynikało z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych⁶, ponadto wykazano dochody z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów⁷ oraz wpływów z różnych dochodów⁸. W porównaniu do kwoty dochodów wykonanych w roku 2023⁹ nastąpił wzrost o 150,0%.

(akta kontroli str. 114-119)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĘŚKOWA

Najwyższa Izba Kontroli nie dokonuje oceny w tym zakresie, ponieważ na rok 2024 nie planowano w Urzędzie realizacji dochodów budżetowych, a działania kontrolne Izby polegały wyłącznie na analizie porównawczej wykonanych dochodów.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Korekta rozliczenia opłat eksploatacyjnych za rok 2022 (25 291,95 zł) i za rok 2023 (18 079,98 zł) na podstawie otrzymanych faktur korygujących, – zwrot nadpłaty składek ZUS za grudzień 2023 r. (2 520,44 zł), Wycofanie transakcji z błędnie naliczoną stawką VAT – faktura korygująca (32,58 zł).

⁷ Odszkodowania z tytułu szkód komunikacyjnych (2 019,85 zł).

⁸ Dochód z tytułu użytkowania samochodu służbowego do celów prywatnych pracownika (713,00 zł).

⁹ Dochody wyniosły 19 468,88 zł.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W 2024 r. wydatki budżetowe zostały zrealizowane w kwocie 16 315,8 tys. zł, co stanowiło 97,8% planu po zmianach (16 675,6 tys. zł). W porównaniu do 2023 r.¹⁰ nastąpił wzrost wydatków o 3 955,6 tys. zł, tj. o 32,0%. Największy wpływ na ten wzrost miały wydatki z tytułu wynagrodzeń osobowych pracowników – wzrost o 1 550,1 tys. (29,2% do roku poprzedniego), zakupu materiałów i wyposażenia – wzrost o 645,3 tys. (78,0% do roku poprzedniego), zakupu usług pozostałych – wzrost o 1 001,6 tys. (55,5%). Najwyższy udział w strukturze wydatków w 2024 r. miały wynagrodzenia osobowe oraz pochodne od tych wynagrodzeń, które stanowiły 43,7% poniesionych wydatków (7 127,8 tys. zł). Na opłaty za administrowanie i czynsze za wynajem budynków, lokali i pomieszczeń garażowych przeznaczono 2 395,5 tys. zł (14,7% wydatków), na zakup usług pozostałych wydatkowano środki w wysokości 2 806,0 tys. zł (17,0%), na zakup materiałów i wyposażenia 1 472,9 tys. zł (9,0%) a na wynagrodzenia bezosobowe 110,2 tys. zł (0,7%).

Wydatki bieżące stanowiły 97,6% wydatków ogółem (15 919,9 tys. zł), a wydatki majątkowe 2,4% (395,9 tys. zł). Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 5,4 tys. zł. W 2024 r. Urząd nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 120-133)

Urząd otrzymał w 2024 r. środki z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 42,6 tys. zł¹¹ z przeznaczeniem na wypłatę pracownikowi nagrody jubileuszowej. Środki zostały wykorzystane w całości.

(akta kontroli str. 146-154)

Dokonano blokady wydatków w kwocie 50,2 tys. zł¹² w związku z koniecznością wypłaty wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla dwóch odwołanych ze stanowiska Członków Państwowej Komisji. W związku z odwołaniem Członków, po stronie Urzędu powstał obowiązek wypłaty wynagrodzenia lub dodatku wyrównawczego za okres 3 miesięcy po odwołaniu¹³. Wypłata następuje na podstawie złożonych przez odwołanych Członków oświadczeń dotyczących podjęcia lub braku podjęcia nowego zatrudnienia oraz osiągniętych z tego tytułu przychodów. Do 30 grudnia 2024 r. przedmiotowe oświadczenia do Urzędu nie wpłynęły.

(akta kontroli str. 146-154)

Prezes Rady Ministrów nie wystąpił w 2024 r. do Urzędu z sugestią przyznania środków z rezerwy ogólnej, nie wydał również wiążącego polecenia wpłaty środków na fundusze obsługiwane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (w tym Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 i Fundusz Pomocy).

(akta kontroli str. 130-133)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie Komisji w 2024 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wg Rb-70 wyniosło łącznie 38,67 osób (32,44 osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz 6,23 członków Komisji, tj. osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe) i było o 3,15

¹⁰ Wydatki wyniosły 12 360,3 tys. zł.

¹¹ Decyzja Ministra Finansów z dnia 15.05.2024 r.

¹² Decyzja Dyrektora Departamentu Administracyjno-Finansowego Urzędu z 31.12.2024 r.

¹³ Art. 5 Ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 624).

osoby (8,9%) wyższe niż w 2023 r. Stan zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł 42,20 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych (odpowiednio 35,20 osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzenia i 7,00 członków Komisji) i był wyższy niż na koniec 2023 r. o 6,9 osoby (19,5%) w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Wydatki na wynagrodzenia brutto w 2024 r. wyniosły 7 127,8 tys. zł i w porównaniu do roku 2023 (5 564,9 tys. zł) wzrosły o 28%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na osobę nieobjętą mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2024 r. wyniosło 14,7 tys. zł, czyli o 22,7% więcej niż w 2023 r. (11,9 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe wyniosło w 2024 r. 19,0 tys. zł, tj. o 3,4% więcej niż w 2023 r. (18,4 tys. zł). Przyczyną wzrostu wydatków na wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń były zapisy ustawy budżetowej, zgodnie z którymi administracja publiczna otrzymała środki na wzrost wynagrodzeń pracowników w wysokości 20% w stosunku do roku 2023, wypłata wyższego dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wzrost wynagrodzeń w 2023 r. o 7,8%), wypłaty nagród oraz ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy osobom kończącym zatrudnienie w Państwowej Komisji i Urzędzie Komisji. Zwiększenie przeciętnego zatrudnienia wynikało z realizacji planu, który zakłada zatrudnienie na poziomie 51 osób.

(akta kontroli str. 157-159)

W Urzędzie Komisji w 2024 r. przyznano nagrody dla pracowników w łącznej wysokości 469,6 tys. zł, co stanowiło wzrost o 158,5 tys. zł (51,0%) w stosunku do roku 2023 r. Nagrody wypłacono 35 pracownikom¹⁴ Urzędu, zgodnie z przyjętymi zasadami¹⁵. Komisja podjęła uchwały dotyczące przyznania nagród dla jej członków, skutkujące wypłatą jednemu członkowi Komisji nagrody w wysokości 20 850,00 zł brutto, mimo że nie miała takiej kompetencji, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str.160-164)

Wydatki w 2024 r. na wynagrodzenia bezosobowe, wynikające z umów cywilnoprawnych, wyniosły 110,2 tys. zł (71,1% planu finansowego po zmianach) i były niższe o 74 640,11 zł (tj. o 47,6%) niż w roku 2023. Zastępca Przewodniczącej Komisji wyjaśniła, że zmniejszona wartość wydatków na wynagrodzenia bezosobowe wynika z rezygnacji z zawarcia umowy cywilnoprawnej z ekspertem w dziedzinie psychologii¹⁶, który realizował zadania na rzecz Departamentu Edukacji i Prewencji, w zamian został zatrudniony pracownik na części etatu. W 2024 r. zawarto umowy zlecenia trwające powyżej trzech miesięcy z czterema osobami, w tym z jedną wykonującą zadania podstawowe i z trzema wykonującymi zadania pomocnicze. Żadna z umów nie została zawarta z własnym pracownikiem.

(akta kontroli str.133-147)

W ramach siedmiu planowanych wydatków majątkowych w 2024 r. o wartości 396,9 tys. zł zrealizowano sześć zadań w pełnym zakresie oraz jedno częściowo¹⁷. W ramach tych wydatków rozbudowano pojemność dyspozytora kluczy, doposażono salę wysłuchań w zestaw do wideokonferencji, rozbudowana została infrastruktura Urzędu w związku z wprowadzeniem nowych urządzeń

¹⁴ Średnia wysokość łącznie przyznanych nagród na pracownika w 2024 r. wyniosła 12,1 tys.

¹⁵ Zarządzenie nr 20/2022 Przewodniczącego Państwowej Komisji z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie zasad przyznawania nagród pracownikom Urzędu Komisji.

¹⁶ Zaplanowana kwota na realizację zadania to 50,0 tys. zł.

¹⁷ Niepełna realizacja zadania wynikała z zakupu mniejszej liczby licencji oprogramowania do zarządzania elementami sieci LAN i systemu F-K (Enova).

sieciowych w kontekście zwiększenia bezpieczeństwa sieci LAN. Wymieniono wyeksploatowany UPS w serwerowni w celu zabezpieczenia infrastruktury przed przepięciami i brakiem zasilania.

(akta kontroli str. 126-128)

Na 31 grudnia 2024 r. zobowiązania Urzędu Komisji wynosiły 507,3 tys. zł i wynikały m.in. z następujących tytułów:

- dodatkowe wynagrodzenie roczne 403,0 tys. zł,
- składki na ubezpieczenia społeczne 68,2 tys. zł,
- zakup usług pozostałych 14,8 tys. zł,
- składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 8,8 tys. zł.

Zobowiązania wymagalne na koniec 2024 r. nie wystąpiły. Nie stwierdzono przekroczeń limitów wydatków oraz zapłaty odsetek.

(akta kontroli str. 415-430)

Próbę do badania wydatków wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności oraz odpowiadających tym dokumentom zapisom księgowym. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy wygenerowanego z systemu księgowego jednostki pliku JPK_KR¹⁸ za rok 2024. Losowanie przeprowadzono statystyczną metodą monetarną (MUS) polegającą na doborze elementów próby z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do ich wartości spośród zapisów konta 130.

Z powyższego zbioru dokonano wyboru zapisów odpowiadających pozycji księgi głównej, z pominięciem wydatków płacowych oraz wydatków pozapłacowych, dotyczących lokalnych podatków i opłat. Z populacji 572 operacji o wartości 7 835,1 tys. zł, wylosowano 46 o wartości 3 941,2 tys. zł (50,3%), co stanowiło 24,2% wszystkich wydatków wykonanych wg sprawozdania Rb-28 za 2024 r. W wyniku badania stwierdzono, że wydatki zostały rzetelnie skalkulowane, dokonane zostały do wysokości kwot ujętych w planie finansowym jednostki, były gospodarne, służyły osiągnięciu zaplanowanych celów, potwierdzone dokumentami, zrealizowane zostały zgodnie z obowiązującym prawem i opłacone terminowo.

(akta kontroli str. 134-137)

Urząd w 2024 r. realizował 13 umów na usługi doradcze i eksperckie i poniósł z tego tytułu wydatki w kwocie 433,9 tys. zł. Umowy obejmowały wsparcie prawne (5 umów), techniczne, audytowe, konsultingowe, obsługa BHP, doradztwo medyczne (po jednej) oraz 3 umowy związane z zastępstwem procesowym. Szczegółowym badaniom poddano 5 umów skutkujących wydatkami w 2024 r. w łącznej kwocie 262,8 tys. zł. Na etapie planowania wydatków dokonano analizy faktycznych potrzeb i celowości, zadania realizowane w ramach wydatku nie pokrywały się z zadaniami przypisanymi komórkom organizacyjnym lub poszczególnym stanowiskom w ramach jednostki. Wykonawcy usługi zostali wybrani z zachowaniem właściwego trybu udzielenia zamówienia publicznego. Umowy w sprawie realizacji zadań określały elementy nadzoru ze strony jednostki nad ich realizacją a po zakończeniu realizacji zadania dokonano jego rzetelnego odbioru. Płatności z tytułu realizacji zlecenia wobec wykonawcy zostały dokonane zgodnie z zapisami umowy.

(akta kontroli str. 138-147)

¹⁸ Jednolity Plik Kontrolny – Księgi Rachunkowe, dalej: JPK_KR

W Urzędzie zostały ustalone cele i mierniki w ramach układu zadaniowego wydatków w ramach funkcji 16. Sprawy obywatelskie, na poziomie zadania 16.4. Ochrona praw obywatelskich i praw dziecka. W ramach tego zadania ustalono podzadanie 16.4.2 Ochrona i promocja praw dziecka, w ramach którego zostały ustalone działania:

- 16.4.2.1 - Prowadzenie działań interwencyjnych w sytuacjach naruszenia praw dziecka. Jako cel określono „Zwiększenie ochrony prawnej małoletnich pokrzywdzonych czynem na tle seksualnym”. Jako miernik wskazano liczbę prowadzonych spraw karnych. Plan po zmianach wynosił 335, wykonanie 613. Na działanie to wydatkowano 11 695,4 tys. zł;
- 16.4.2.2 - Promocja praw dziecka. Jako cel wskazano wykonywanie zadań ustawowych w zakresie działań edukacyjno-prewencyjnych. Jako miernik wskazana została liczba podjętych działań edukacyjnych i prewencyjnych. Plan po zmianach wynosił 15, wykonanie 21. Na działanie to wydatkowano 4 620,35 tys. zł.

W roku 2024 Państwowa Komisja prowadziła 1001 postępowań dotyczących przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich poniżej 15 roku życia. Zakończono 424 postępowania, a 516 spraw było nowych. Państwowa Komisja wydała pierwsze postanowienie o wpisie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Monitorowała działania organów państwa w 795 sprawach, głównie skupiając się na postępowaniach karnych prowadzonych przez policję, prokuraturę i sądy. W 46 sprawach Komisja wystąpiła do prokuratorów nadrzędnych o podjęcie działań. W 30 przypadkach zwrócono się o podjęcie na nowo zakończonych postępowań, a w 16 wskazano na nieprawidłowości. W 2024 r. Komisja zwróciła się do Prokuratora Generalnego o sporządzenie 32 kasacji od prawomocnych wyroków skazujących sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci. Prokurator Generalny wniósł 31 kasacji, z czego 30 uwzględnił Sąd Najwyższy.

W okresie od lipca do grudnia 2024 roku Państwowa Komisja prowadziła kampanię społeczną pod hasłem „Nigdy byś się nie spodziewał”. Celem kampanii było zwiększenie świadomości zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci oraz rozpoczęcie dyskusji na temat sposobów przeciwdziałania tej formie przemocy. Kampania obejmowała emisję spotów w telewizjach, rozgłośniach radiowych, a także dystrybucję treści w Internecie.

Państwowa Komisja włączyła się również w kampanię społeczną Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę i Krajowej Koalicji na rzecz Ochrony Dzieci pod hasłem „Dzieciństwo bez Przemocy”. Kampania miała na celu uwrażliwienie społeczeństwa na problem przemocy wobec dzieci i promowanie odpowiednich postaw społecznych. W ramach kampanii Państwowa Komisja zorganizowała Trzecią Debatę ekspercką oraz szkolenie dla mediów.

W okresie objętym kontrolą organizowano szkolenia dla różnych grup zawodowych, w tym dla kuratorów sądowych, przedstawicieli kuratoriów oświaty, pracowników pomocy społecznej, liderów społeczności lokalnych, pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz mediów. Szkolenia obejmowały tematykę fonoholizmu, higieny cyfrowej, samookaleczeń, standardów ochrony małoletnich oraz profilaktyki wykorzystania seksualnego.

Państwowa Komisja dystrybuowała ulotki, broszury i komiksy dotyczące ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym. Materiały były dostosowane do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących. W 2024 roku rozdano około 11000 gadżetów i materiałów edukacyjnych.

Ogłoszono konkurs filmowy dla uczniów szkół podstawowych, pt. „Dzieci dzieciom – Dbam o siebie w sieci”. Konkurs miał na celu zachęcenie dzieci do bezpiecznego korzystania z Internetu. Państwowa Komisja ogłosiła również konkurs literacki na książkę dla dzieci klas I-III szkoły podstawowej, dotyczącą ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym.

(akta kontroli str. 72-113, 415-430)

2.2 Zamówienia publiczne

Opis stanu faktycznego

Urząd terminowo sporządził plan postępowań o udzielenie zamówień, który zamieścił na stronie internetowej Urzędu Komisji oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych, terminowo zostały również zamieszczone aktualizacje planu, oraz zostało przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o zamówieniach udzielonych w 2024 r.

W 2024 r. Urząd Komisji udzielił szesnastu klasycznych zamówień publicznych o wartości niższej niż progi unijne na łączną kwotę 639,3 tys. zł oraz jedno zamówienie przekraczające próg unijny o wartości 813,0 tys. zł. Udzielono również ośmiu zamówień z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁹ o łącznej wartości 470,4 tys. zł²⁰. Udzielono również zamówień publicznych niepodlegających, ze względu na wartość, przepisom upzp na łączną kwotę 2 074,0 tys. zł.

W Urzędzie opracowany został regulamin wydatków realizowanych z wyłączeniem stosowania upzp²¹, regulamin udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Komisji²², regulamin pracy stałej Komisji Przetargowej w Urzędzie Komisji²³. Od 1 sierpnia 2024 r. w Urzędzie wprowadzono do stosowania Regulamin udzielania zamówień publicznych, których wartość bez podatku od towarów i usług jest mniejsza od kwoty 130 000 zł oraz Regulamin pracy komisji przetargowej w Urzędzie Komisji²⁴.

(akta kontroli str. 207-374)

Badaniem objęto jedno zamówienie publiczne, do udzielenia, którego zastosowano upzp²⁵, oraz trzy zamówienia udzielone z wyłączeniem upzp ze względu na wartość zamówienia, do przeprowadzenia których zastosowano regulacje wewnętrzne. W wyniku kontroli wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z zastosowaniem upzp nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy.

Zamówienia publiczne udzielone na podstawie regulacji wewnętrznych dotyczyły zakupu biblioteki taśmowej LTO-9 z kontrolerem, okablowaniem

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, dalej: upzp.

²⁰ Wyłączenie stosowania upzp do zamówień, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji od dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 upzp.

²¹ Zarządzenie nr 5 Przewodniczącego Państwowej Komisji z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu wydatków realizowanych z wyłączeniem stosowania ustawy prawo zamówień publicznych w Urzędzie Komisji, dalej: Zarządzenie nr 5.

²² Zarządzenie nr 6 Przewodniczącego Państwowej Komisji z 1 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Komisji, dalej: Zarządzenie nr 6.

²³ Zarządzenie nr 7 Przewodniczącego Państwowej Komisji z dnia 1 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu pracy stałej Komisji Przetargowej w Urzędzie Komisji, dalej: Zarządzenie nr 7.

²⁴ Zarządzenie nr 11/2024 Przewodniczącego Państwowej Komisji z dnia 25 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Komisji regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych, uchylające Zarządzenie nr 5 i Zarządzenie nr 7.

²⁵ „Przygotowanie strategii, koncepcji kreatywnej oraz realizację kampanii edukacyjno-informacyjnych na temat zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci poniżej 15 roku życia”.

i taśmami²⁶, skutkujące wydatkiem w kwocie 52,8 tys. zł, specjalistycznego druku materiałów edukacyjno-informacyjnych w druku alfabetem Braille'a i powiększonym²⁷, skutkujące wydatkiem w kwocie 45,2 tys. zł oraz skanerów wraz z oprogramowaniem²⁸, skutkujące wydatkiem w kwocie 38,7 tys. zł. W wyniku kontroli stwierdzono, że we wszystkich badanych zamówieniach, na etapie przygotowania wniosku, zamawiający prawidłowo oszacował wartość zamówienia, a poniesione z tytułu realizacji zamówienia wydatki były celowe i służyły realizacji zadań jednostki. W odpowiedzi, na zapytania ofertowe w każdym badanym postępowaniu, uzyskano tylko jedną ofertę, na podstawie której nie było możliwe zweryfikowanie wartości zamówienia w odniesieniu do cen występujących w tym czasie na rynku. Dokumentacja postępowań nie zawierała danych wskazujących, że wybrany kontrahent przedstawił najlepszą cenowo ofertę.

(akta kontroli str. 207-374)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Państwowa Komisja podjęła uchwały, na mocy których uregulowane zostały zasady przyznawania nagród dla Przewodniczego Państwowej Komisji oraz Zastępców Przewodniczącego Państwowej Komisji²⁹, co wykraczało poza kompetencje Państwowej Komisji określone w art. 2, art. 3, art. 4 oraz art. 4a ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15³⁰. W zamkniętym katalogu zadań Państwowej Komisji nie przewidziano podejmowania decyzji w przedmiocie zasad wynagradzania zarówno członków Państwowej Komisji jak i pracowników Urzędu. Kompetencje w tym zakresie przekazane zostały wyłącznie Przewodniczącemu Państwowej Komisji. Skutkiem tego działania było wydatkowanie kwoty brutto 20 850,00 zł.

Przewodnicząca Państwowej Komisji wyjaśniła, że zarówno Przewodniczący jak i członkowie Państwowej Komisji mają prawo wnioskować o umieszczenie w porządku jej obrad zagadnień z *katalogu spraw organizacyjnych Komisji*, a Przewodniczący, mimo że *jest uprawniony do kierowania jej pracami to nie ma prerogatyw do odmowy wprowadzenia do porządku obrad Komisji głosowania nad poszczególnymi projektami uchwał*. Dodała, że możliwość przyznawania nagród członkom Komisji jest uregulowana prawnie i nie może być pozostawiona wyłącznie w gestii Przewodniczącej, co mogłoby naruszać niezależność Komisji. Podniosła również argument transparentności procesu przyznawania nagród, który w jej ocenie, był zgodny z prawem i przeprowadzony w sposób odpowiedni, docenione zostało zwiększone zaangażowanie Przewodniczącej i jej zastępców w roku 2024.

NIK nie podziela stanowiska, że przedmiotem prac Państwowej Komisji mogą być kwestie dotyczące zasad wynagradzania jej członków. Kwestie te ustawodawca uregulował w odrębnych aktach prawnych, niemających związku z ustawowymi kompetencjami Państwowej Komisji³¹. Ponadto, zgodnie z art. 2

²⁶ Wniosek nr WUB/BAF/2024/12/0433 z 19.12.2024 r.

²⁷ Wniosek nr WUB/DEP/2024/11/0331 z 13.11.2024 r.

²⁸ Wniosek nr WUB/BAF/2024/10/0252 z 14.10.2024 r.

²⁹ Uchwała nr 38 i nr 39 z 17 grudnia 2024 r. w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania nagród Przewodniczącemu oraz Zastępcom Państwowej Komisji.

³⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 94, dalej: ustawa o Państwowej Komisji.

³¹ Art. 16 ust. 1 ustawy o Państwowej Komisji, art. 2 pkt 4, art. 3b ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624), art. 24 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U.

pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³², przez dysponenta części budżetowej rozumie się kierownika jednostki, a zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o Państwowej Komisji, Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, reprezentuje Komisję na zewnątrz oraz wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz w regulaminie działania Państwowej Komisji. Uchwały Państwowej Komisji nie mogą być z powyższych przyczyn wiążące w kwestii wynagradzania i przyznawania nagród jej członkom.

(akta kontroli str. 187-191)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

Wydatki na zakupy i usługi służące realizacji celów działalności Państwowej Komisji zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych do tej ustawy. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu na sposób realizacji zadań i ocenę zrealizowanych z tego tytułu wydatków.

W odniesieniu do sposobu dokumentowania realizacji zamówień poniżej 130 tys. zł, NIK zauważa, że udzielanie zamówienia wyłącznie w oparciu o jedną ofertę może nie gwarantować uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów w sposób oszczędny.

W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto główne cele prowadzonej działalności, zaplanowanych dla podzadania realizowanego w ramach budżetu zadaniowego na 2024 r.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2024 r. przez dysponenta części 89 – Urząd Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2024 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (RB-N).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań.

z 2023 r. poz. 1917 ze zm.), rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 778).

³² Dz. U. 2024 poz. 1530, ze zm.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 415-460)

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2024 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 415-460)

3.2 Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Zasady prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Komisji zostały określone przez Przewodniczącą Państwowej Komisji zarządzeniem nr 12/2022 z dnia 21 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości oraz planu kont w Urzędzie Komisji³³ i były zgodne z art. 10 ustawy o rachunkowości. W Urzędzie opracowano również instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych^{34, 35}.

(akta kontroli str. 460-500)

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 89 Urząd Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 przeprowadzono przy wykorzystaniu pobranego pliku JPK_KR, który został zweryfikowany i przygotowany do dalszego badania za pomocą dedykowanego programu komputerowego. Na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, obejmującego całość zapisów księgowych, stwierdzono, że dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, a operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

Badanie próby 44 dowodów i zapisów księgowych o wartości 3 926,4 tys. zł przeprowadzono w zakresie ich poprawności formalnej (badanie zgodności) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową/zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych oraz prawidłowości ich ujęcia w sprawozdaniach budżetowych. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym. Zapisy księgowe zawierały elementy wymagane przepisami ustawy o rachunkowości, były sprawdzalne, zostały ujęte w księgach rachunkowych w sposób trwały, według właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej oraz z uwzględnieniem chronologii zdarzeń, jakie

³³ Dalej: polityka rachunkowości.

³⁴ Zarządzenie nr 12/2022 Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 1 października 2022 r., zmienione zarządzeniem nr 7/2024 Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 27 maja 2024 r.

³⁵ Dalej: instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych.

nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Dokumenty zostały ujęte na kontach rozrachunkowych, a zapisów dokonano zgodnie z dekretacjami. Stwierdzono, że wszystkie faktury zawierały potwierdzenie dokonania sprawdzenia pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym. Zawierały również właściwe dekretacje oraz były zatwierdzane przez osoby do tego upoważnione.

W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości wskazujących, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 89 Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15, prowadzone były nieprawidłowo.

(akta kontroli str. 134-137, 430-540)

Stwierdzone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości
---------------------------------	---

OCENA CZĄSTKOWA	Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych Wymagane sprawozdania sporządzono rzetelnie oraz terminowo.
------------------------	---

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Podjęcie działań w celu uregulowania zasad przyznawania nagród członkom Państwowej Komisji
---------	---

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie ³⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
--------------------------------	--

³⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych NIK. W przypadku zaś doręczania przesyłki listowej z zastrzeżeniami przez operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa 11 kwietnia 2025 r.

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Piotr Miklis

podpisano elektronicznie